

Kadınların Çalışma Deneyimleri

Herhangi bir mağazanın, atıyorum işte, özellikle şey, markaların mağazalarına... Gece gidip, işte elimizde cihazla şeyleri, ürünleri sayıyoruz. Bunu yapıyoruz mesela. Onda da sigorta

yok. Mağazadaki ürünlerden saydığımız ürün başına ücret alıyoruz... Ajansları var

bu işlerin. Bmarket işlerinin de öyle, ajanslar var. Sayım işini de mesela, İstanbul'dan bi ajans. Üniversite öğrencileriyle çalışıyorlar. Ya da işte bi şekilde dokuz kişi bugün

lazım, şu şu mağazalar sayılacak, şuraya üç kişi, buraya beş kişi, buraya iki kişi dendiği zaman; onları toparlayabilecek kişilerle bağlantı kuruyorlar. Onların da elemanları geliyo, firma personeli de geliyo. Onlarla beraber bizde sayım yapıyoruz. Ama onun da sigortası yok, yani hiç yapılmadı onunsigortası.

Asgari ücret bilmecesi

- Eee ben işte ayakçı olarak orda hani hiçbirşey bilmediğim için hiçbi ee- hiçbirşey bilmiyodum işte öyle girdim oraya. Ee çizim falan. Sonra zamanla geliştım. İşte bütün oranın hakimiyeti benim üzerimdeydi. Mekinecilerin beden takibatı falan, hepsini ben takip ediyodum. Ama yine de maaşım, sigortam hiç yoktu. Maaşım da sadece 330.

girdiğimde 300dü, 2 yıl geçti, 330 oldu.

Maaş almadan çalışmak

- . Ben 1 seneden beri, 1 seneyi bitirdim, çalışıyorum. Kocamın işleri ters gitti. Çocuklarımın işleri ters gitti. Çalışan bir tane çocuğumun aylığı bize yetmedi. Çalıştım işte az demedim bize 500 verdiler az demedim, yemek yaptım. Damlaya damlaya göl olur dedim. Yemek yaptım iş yerlerine, hala da yapıyorum. Şimdi de kriz diyorlar. Bize aylığımızı patronumu veremedi 3 aydan beri. Şimdi bugün diyorum ki çalışsak mı, çalışmasak mı? Para almıyorum ki niye çalışayım? Diye düşünüyorum. Buralardan gelmeyim ben.

Sigortasız Çalışmak

- Hı hı bi tekstil atölyesiydi. İşyeri kapandı, sigortasız çalışıyodum. İşyeri kapandı, işyeri yaklaşık üç ay, üç ay paramız içerde kaldı. Yaklaşık bi yıl mesaimiz içerde kaldı. Sigortasız yine çalıştım. Alamadık paramızı. Paramızı alamadık. Üç ay paramızı alamadık. (bu cümleye çok fazla vurgu yapıyor). Şuanda 10 Marttan ve bugüne kadar bi işyerinde çalışıyorum. Yine sigortasız çalışıyorum.

Yarın gelmeyeceğim

- Sanki para tatlı geliyo heralde. O parayı mesela ilk maaşımı ben hiç unutmam, 373 lira aldım. Hiç unutmam. O kadar gurur duydum ki kendimle. Çünkü ben işe ilk girdiğim ay hergün, yarın gelmicem diyerek geldim işe. Yani bugün de gidiyim, yarın gelmicem, bugünde gidiyim.. Çok zor geldi iş, çok zor geldi. Yani o tekstildeki ütücülük. Onunlan hemen hemen aynıydı. Buranın şeyi 11 orda işinizi biliyosunuz. Parçalar balya halinde bi yere konuyo, gidip yarışa yarışa ütüleyip, gidip alıp geliyosunuz. Kimseye bişey sormuyosun, sadece alırken şefine bildiriyouunki ben balyamı bitirdim, bitane daha alıyorum. Sayısını yazıyo. Ama burda herkes, önüne gelen herkes en alt birimde çalıştığınız için size iş buyuruyo. O ilk ay hergün çıkıcam dedim, ben açtan ölmüyorum dedim, yoksa bi çocuğum yok Allah layık görürse bi gün verir dedim, ağladım, sızladım ama iki sene oldu. Biraz kendimi şey yaptım yalnız ben, şöyle gardını almış bi kadın olarak gösterdim, sert .

Yarım gün

- ya çalışırkene yani insan uzun çalışıyo. Çalışma saatlerimiz şu anda mesela işyerlerine göre değişıyo. Mesela 2. çalıştığım işyerinde saat 7.30 pardon saat 8.30'la 7'yi çeyrek geçe arasında oluyodu. Bu da geldiğin zaman hiç bi şey yaşamıyodun. yani tamamen ezbere konumuna düşüyorsun. Hiç bi şey yapamıyorsun. Sadece haftada bir gün var. Ve ne yaptıysan o günde yapıyorsun. O günde günün yarısını yatarak, kalktığın zaman işte yarım günde ne yapabilirsin. Yani kendin için ne yapabilirsin. Mesela çalışma saatlerimiz uzun olduğundan dolayı bi şey yapamıyorsun. O da bi sıkıntı tabi.

Asılanlar

- Oldu, çok hemde. Mesela çok yakın bir arkadaşım var onunla dertleşiyodum, keşke çalışmasaydım dediğimiz günler oldu, hatta geçen hafta yaşadık, hiçbir iş yerinde mesela şu anki işyerimden ben çok memnunum. Hep asılıyorlar, patronlar vesaire çalışanlar ne bileyim, hani hiçbirşey de söylemesem de bazıları çok rahatsız edici askıntı durumuna geliyolar. Hani sen bunalıyosun,hani biz arkadaşımınla geçen hafta konuştuğumuzda keşke biz çalışmasaydık, keşke bunları görmeseydik diyoruz

Sigortasızlık Tercihi

- Herkesin tek derdi var.üç kuruş maaş olsun, sigortam olsun. Hayır, benim üç kuruş maaşım olmasın, çünkü üç kuruş maaşla geçinemiyorum.iki çocuk okutuyorum,kira ödüyorum, giderim var. Yani üç kuruş maaş alıp da sigortam olsun diyecek duruda değilim bu lüksüm yok. İkincisi, sosyal güvence dediğiniz nedir diye sorarsanız benim için hiçbir şeydir sıfırdır.Niye sıfır? Yani ben eskilerin deyimi ile kibarlıkla işçi ama eskinin ameleleriyiz, köleleriyiz diyorum ben. Sigortadan emekli olunca bana ne verecek? 500 milyon maaş verecek, çünkü ben ilk öğretim mezunuyum...benim ödeyeceğim sigorta primi 150 veya 200 milyon...amam yani 500 milyon maaş alıp da kira vereceksem, bütün gün elimi açıp da biri bana bisey getirsin diye bekleyeceksem, ben o sigortayı istemiyorum, benim paramı bana versinler ben kendi geleceğimi kurayım.

Patron jesti simit poğaça

- Eşinden ayrılmış bi bayan vardı. İsmi aklıma gelmiyo. İki çocuğu vardı yanlış hatırlamıyosam iki çocuğu vardı. Bize hep patronumuz, patron dediğimiz insan zaman zaman jestler yapardı. Yani haftanın bir iki günü bize ya simit ya poğaça bi şeyler alırdı. Normalde biz kendimiz alırdık. Bi gün fakettimki kadın yemiyo. Çantasına koydu simidi. Dedimki arkadaşım niye böyle? Dediki çocuğuma götürücem. O zaman zaten öğrendim çocuğu ayrı olduğunu biliyodumda çocuğu olduğunu bilmiyodum. O zaman dedimki al bunuda götür. Kendi hakkımda verdim. Çünkü onu alıcak durumu dahi yoktu çocuğuna. Kendi yemiyo ama çocuğuna götürücek. Böyle bu tarz insanları çalıştırdılar. Nasıl rahat edebiliyorlar ben bilmiyorum. Ama şey yoktu kaba şiddet yoktu Allah için, o yoktu. Zaten sosyal güvencesi yoktu. İşin kolayda tarafı yok, yazın sıcakta çalışıyosun, kışın soğunda çalışsan donardın heralde o zamanda. Çünkü yazın sıcakına bi çözüm bulamıyan bi adam kışa hiç bulamazdı.

Ağlayarak uyumak

- Zaten orası heralde kapanmasa bile ben ıkıııaktım bi Şekilde. Çünkü ayak tabanlarım su toplardı, akşamları ağlayarak uyurdum ben. Bütün g¼n ayaktasınız ve ¼t¼ yapıyorsunuz. Çok berbat bi ¼t¼ o. Sanayi ¼t¼s¼. Buharı çok yoğun, öld¼r¼r, alışamazdım herhalde. Burasıda Şey olarak biraz zor; bulaşıkıyım ben, işimden utanmıyorum asla. Ama bazı kapların b¼y¼kl¼đ¼ bizi zorluyo kaldırıp indirirken. Ondan ötesi kolay ya.

Organ kaybı

- Toz, gürültü.. Evet, parke fabrikası çok tozdu, gürültülüydü. Tozlar havada uçuşuyodu böyle. Ağızlık falan takmıyodum, hiç bi korunma şeyin yok...
- Yok onlar vermiyolardı, yoktu öyle bişey, vermiyolardı. İşte makinaya mal veriyosun, mesela orda en küçük ihmal mesela senin sağına soluna bakman bile orda elini kolunu kaybetmene sebep olabilirdi. Yani öyle bi ağır sanayi makinasında çalışıyodum ben.

Emeklilik hayali

Benim evimin alttaydı, üzerimde iş yeri vardı. Gıda jölesi var ya marketlerde satılan, o işte çalışmıştım. Orada sigortalı başladım. Kaynanam tanıyordu sahiplerini, öyle başladım. Ama sigortama bir baktım 5 ay birinden ödemiş, 4 ay birinden ödemiş, 3 ayda 1 ödemiş. Yani 1 sene bile olmuyor o kadar ödemiş. Ben de 3 sene nasıl olsa ödeniyor, üzerine de ben eklerim emekli olurum diye düşünüyordum

12 saat çalışmak

- . Sonra patronuma ben buraya yemek yapmak için geldim, ortacı olarak değil dedim. Bana sormadı ki patronum, sen kaç paraya çalışıyorsun, kaç para istiyorsun diye sormadı. Aybaşı gelince bana dedi ki senin aylığın 600 dedi. 600'ü ben az buldum, niye az buldum, ben bulaşık yıkıyorum. Sabah 10'da çay yapıyorum, 4'te çay yapıyorum, bir de yemek veriyorum. Sabah 8'te başlıyorum, akşam 8'e kadar ayağımın üzerinde duramıyorum, hiç oturmuyorum. Ama bana sadece 600 verebileceklerini söylediler. Ben de düşündüm, hiç kimse bana durduğum yerde o kadar para vermez, ihtiyacım da var, çalıştım ben de. Son 2 aydan beri de paramızı veremiyor. Adama da bir şey diyemiyorum. Olduğu zaman iyiydi de, olmadığı zaman kötü mü diyeceğim bir insana? Adam tüccara vermiş malını, adam ona alacağını vermemiş.

Yer altı dünyası

- ya Şimdi Şöyle hani Şuanda alıŐtıđım işyeri. Hani nasıl diyim yeraltı dünyası gibi bi Şey. Çünkü bayağı bi yer altındadır. Bi bodrumun bi altındadır. Mesela o bina çökerse sen ordan sağ kurtulamazsın. Ya da bi yangın çıktığı zaman sen ordan kurtulamazsın. Çünkü bayağı bi yeraltındadır. Hiç penceresi olmayan bi yerdir, bayağı kapalı bi yer. Sadece kapısı var. Bi de yangın kapısı var. Havalandırma olarak işte havlanadırma var, yukarda pervaneler var. Öyle. Mesela içeri bi girdiğinde yağmur yağıyo, bi daha çıktığında güneŐ var. Yani nerde olduğunu bilmiyosun. Yani çok havasız. O gelen tozlar hepsi sana geliyo. Mesela hepsi boğazıma geliyo, onların hepsini sen yutuyosun. Dolayısıyla bu sefer sağlık sorunlarını bozuyo yani. İçine giriyo, o senin nefes darlığına Şey yapıyo. ÇalıŐtıđımız Şey de biraz tozŐu olduğundan kaynaklı. O tamamen saba geliyo. DıŐarıya ıkmıyo. Müzik sesi yoğundur. Yani çok yüksek değilse de yüksek oluyo. Bazen kendin söyliyosun bunu yükseltmeyin. Makine gürültüsü var

Kopuk ve düşük

- Çok sürmedi işte çok dayanamadım. Çok ağırdı işte bide sigorta yapmıyolardı, bide ben yol parası veriyodum. Bunun yanı sıra 300 milyon aylıkla ne kadar dayanabilirdim? Oda mecburiyetimden sarılmak zorundaydım hani bi iş bulmak zorundaydım. 2 Tane çocuğum var, ben eşimden ayırıyım.
- ... Evet. O yüzden çok zor yani bayanların iş bulması veya işte ilkokul mezunu olan insanların çok çabuk böyle bir yere atılabilmesi çok zor. Bizim gibi insanlar ne bilim işte kopuk ve düşük diyebilirim.